

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Certamen Oratorivm De Militari Gloria Inter septem Milites Hispanvm, Germanvm, Francvm, Italvm, Polonvm, Belgam, Hungarvm

Vernulaeus, Nicolaus

Coloniae, 1623

Oratio VI. Belgae Militis

[urn:nbn:de:bsz:31-107383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107383)

eorumq; cum omni Nobilitate Palatinū ad iurandum sibi dandum coëgit? Non omnium hic recordari possum, nec omnia opus est commemorare. Vnus Samoscius, cuius obliuisci Polonia nō potest, vnus, inquam, Samoscius, cuius Gloriam Orbis vniuersus honorat, Polonicam in summo honoris fastigio collocauit. Hæc verò cū ita se habeant nullius profecto Gentis tanta esse in armis Gloria potest, quanta est Polonorū. Sed quoniam parta nobis tāta gloria verborum volubilitate non est, sed armorum nostrorum fulmine, supersedeamus verbis aliquando. Qui certare cum Polonis de Armorum Gloria volet, arma paret, non linguam. DIXI.

ORATIO VI.

BELGAE MILITIS.

Belgarum est Virtutem in hostibus etiam laudare, & partam per arma Gloriam alijs non inuidere. Vestra igitur omnium, O *Commilitones*, summa sit Armorum Gloria, non inuidemus Belgæ, agnoscimus etiā, admiramur, extollimus; at verò cuiquam cedere nunquam sanè solemus. Deprecare aliorū Gloriam humanitatis est nostræ, nemini palam concedere virtutis. Cum nascimur in hanc lucem Germanicum robur & Gallicam mentē induimus: Quippe & Gallis ac Germanis Belgæ sumus, magnum aliquidi

aliquid profecto orbi daturi, qui ex duobus tam potentibus populis in generosissimam validissimamque Gentem coaluimus. Neque vlla vnquam atas aut corporum nostrorum robur, aut animorum magnitudinem immutauit. Ille Bellicosissimus olim Cæsar & supra fortunam Imperator Gallorum omnium fortissimos nos Belgas appellauit. Ille verè magnus Imperator Germanicus ad comprimendos Germaniæ populos, & Romano Nomini succurrendum idoneos ac validos nos Belgas esse iudicauit. Quid nostris olim Neruijs bellicosus? Aduersus hos cum acie dimicaret Iulius Cæsar, retro gradum Veterani dederunt, ipse animum tanta trepidatione percussus habuit, vt de morte manu occupanda cogitaret. Nec sanè vicit ipse virtute sua Cæsar, sed in Cæsare Fortuna Neruios superauit. Ijerant nimirum, qui de suorum cadaueribus tanquam de vallo pugnabant; qui latissima flumina, vt paratum ex aduerso hostem inuaderent, trāsgrēdiebantur; qui altissimas ripas, vt instructū acie hostem deturbarent, ascendebant; qui excepta hostiū tela in hostes retorquebant; qui locum iniquissimum, vt loci oportunitate hostem pellerent, subibant; qui validissimum Equitatum pedestribus copijs in effusam ac turpem fugam conuertebant. Tales ac tam ingētes Neruiorum olim nostrorum

rum animi fuerunt, sed & hodie Neruiorum animos in VValonibus nostris habemus. Quid Batauorum olim magnitudine maius? quid eorum fortitudine fortius? Hi quoties pro Romanis in prælium descenderunt, toties Romanis victoriam gloriosissimam pepererunt; vbi verò suis armis Romanos inuaserunt, de Romanis semper summa cum laude triumphauerunt. Eorum castra Ciuili Duce expugnauerunt, cohortes deleuerunt, suâ Insula Romanum nomen expulerunt. Ab illis superatus terra marique Aquilius, victus Lupercus, fugatus Labeo, cæsus apud Vetera exercitus. Ijerant nimirum, quos frangere nulla vis posset, qui omnium conatus retundebant, qui integris & armatis equitum turmis rapidissima, latissima, altissima flumina transfatabant ac perrumpabant; à quorum manibus alij milites victoriam expectabant, quorum custodiæ ac fidei suam Salutem Summi etiam Imperatores credebant. Tales olim ac tanti Bataui nostri, sed & hodie Batauorum ad arma robur & fortitudinē in Hollandis nostris, in Geldris, in Frisijs habemus. Imò veterum omnium Belgarum virtutem & animi magnitudinem nos hodie Belgæ tantorum maiorum non degeneres posterius retinemus. Ego testem vniuersam Europam appello, An non Belgium hoc nostrum publica quædam est

Arena, in qua iâ ab annis aliquot supra quadraginta omnes propemodum Europæ Populi summâ armorum contentione dimicauerunt? Tot exercitus hic terrâ marique deleti, tot acies validissimorum populorum caesa, vt vniuersa regi-Prœuincia qua Equitibus, qua Peditibus omnino posset. Tot in Oceano, sed gemete, sed fremente, vi armorum consumptæ laceratæq; classes, vt integrum cooperiri mare potuisse videatur. Atque hæc sanè tot actanta Belgij nostri bella, quid aliud testantur & loquuntur, quam admirandam, inuictam, insuperabilemque Belgarum virtutem? Audeo profecto dicere, nec sermonem vnquam retexam, tantam illam esse, vt si sui Regis auspicijs, consilio, auctoritate nixa reliquum Orbem aggrederetur, de reliquo orbe triumpharet. Ingens Belgarum est Populus, valida ubiq; & læta Iuuentus, animus ad Libertatē aut mortem promptissimus. Cum discrimina instant, sumus: cunctabandi, cum iam adsunt, sumus iam ijs ferocissimi; in periculis impauidi, in rebus turbidis intrepidi, in audacia ipsa fortunati. Pro gloria, pro libertate nihil non Belge audemus, & cum ad artes omnes ac scientias Natura nos aptissimos formarit, tum ad consilia danda prompeissimi sumus, nec tamen tam lingua, quam manu factisque valemus. Nimirum vna est, quâ amamus ac quærimus,

belli:

Belli & Armorum Gloria. Pro illa toties in
 Gallia Bellum gessimus, toties in Germania
 pugnauimus, toties in Anglia, in Italia, in
 Hūgaria certauimus. Et ipsa Asia nostris ar-
 mis concussa, cum Ierosolymam cepimus,
 non vnū sanè nobis debet triumphum. Non
 ignorauit virtutem hanc nostram Conradus
 Imperator, qui Belgarum cum primis forti-
 tudine Vlißibonā Saracenis eripuit, & du-
 centa hostium millia cecidit, aut in fugam
 eouertit. Non ignorauerunt Angliæ Reges.
 Non Eduardus tertius, qui nostrorum Belgarum
 manu cum regnum suum recuperauit
 fet, eorundem virtute aduersus Aquitanos,
 Britannos, Normannos, Iberos fortunatis-
 simo cum euentu pugnauit. Non Eduardus
 alius, cui de Scotis triumphum Belgæ cōpa-
 rauerunt. Non Richardus, qui Aquitaniam
 per Belgas occupauit. Recensere omnes al-
 ios nec opus est, nec possum, nec sanè vo-
 lo. Quantus exstitit Carolus ille quintus,
 miraculum armorum, & non manus,
 sed verè Maximus Imperator? Illum Flan-
 dria nostra in lucem edidit, Belga fuit: qui
 cum Belli Gloria omnium ætatum Impe-
 ratores superarit, tum nobis Belgis suis il-
 lam Gloriam supra ceteras omnes Natio-
 nes asseruit. Quippe eius victoriæ Belga-
 rum potissimum manu sunt partæ, victa
 Gallia, victa Germania, victa Italia,

concussa Hungaria, Africa superata. Quantus fuit Carolus ille Pugnax, quem Audacem appellant? Terror erat & fulmen Europæ, cuius amicitiam Potentissimi Principes & Reges ambiebant, victoriosum eius gladium formidabant. Fuit hic Belga, & Belgarum industria, roboreque inuidente Fortuna summam sibi Armorum Gloriam, & Belgis suis vendicauit. Quantus fuit Godefridus bullonius? O vere alterum mundi miraculum! Noster fuit, Belga fuit & Brabantia Princeps, qui Belgarum virtute tantas res gessit, quantas nec sperare, nec optare ceteri Duces audent. Hic est ille, qui postquam Ducatum suum bulloniensem Leodiensum Antistiti vendidisset, comparatum è Belgis suis ac vicinis populis Exercitum per Germaniam, Hungariam, Græciam, in Asiam Syriamque nusquam irritò conatu perduxit. Non illum astus & infidiæ Imperatoris Constantinopolitani permouerunt; non ingentia flumina & inaccessi montes retardauerunt; non sitis, non fames, non immensa barbarorum agmina ab incepto reuocauerunt. Fuit ille ad insolitum decus, & varijs cruentisque successibus parta semper victoria centies dimicauit. Admiremini, vos obtestor, eius & Belgarum nostrorum gloriam. Nicæam expugnauit, & cū ad pugnam barbari ruisent, trecenta & sexaginta barbarorum

rorum millia prostravit. Antiochiam sub-
 uersis portarum obicibus, captis ascēsu mu-
 nimentis, nudatis omni propugnatore mœ-
 nibus sibi subiecit & cum illum iam victo-
 rem trecenta Turcarum millia obsedissent,
 non aliter quam paleas ventus omnes illos
 suorum gladijs & hastis dissipauit. Taceo
 Edessam, taceo tot Potētissimas Vrbes alias,
 Nihil dico de Solymano Turcarum Dyna-
 sta fugato; nihil de Calypha Aegyptio supe-
 rato. Ierosolymam aggressus est, oppugna-
 uit, expugnauit, Diadema eius & Sceptrum
 obtinuit. Aderant paulo post immanissimi
 Turcæ cum Equitum centum millibus, &
 peditum supra quadringenta, in quos cum
 fortissimus Bullonius noster equitum quin-
 que tantum millia, & peditum quindecim
 eduxisset, tanta secuta confestim est ciades,
 vt supra centum millia nostrorum gladij ce-
 ciderint, & trecenta ferè millia fugientium
 maris fluctus absumpserint. O te tanta glo-
 ria immortalē, Bulloni! verè verè tu vete-
 res omnes insigni pietate, indomito animo,
 gloriosissimis & numerosissimis victorijs
 superauisti! Quid nunc dicam de balduno
 Belgarum Principe, & Ierosolymorum post
 Bullonium Rege? Delibanda sunt hinc ali-
 qua, non omnia dicenda, vos ipsi numerate.
 Inuaserunt semel eum quadraginta barba-
 rorum millia, ipse octo dūtaxat nostrorum

62 CERTAMEN NATIONVM:

millibus deleuit. Iterum Saracenorum innumera propemodum turba armis instructissima confurrexit, ipse (veritatem ipsam testor) ipse, inquam, cum equitibus quadraginta, & peditibus ducentis Saracenorum viginti millia suo in sanguine demersit. Plura sanè potuissent, sed lassabantur effuso sanguine nostri milites tam pauci, & hebetatum iam erat tot vulneribus mortibusque ferrum. Nondum animos Saraceni posuerant, redeunt & quindecim millia in aciem deducunt; balduinus peditum millia duo, & equites quingentos opponit, vincunt hostem, prosternunt, triumphant. Tanta vis erat belgicae virtutis. Si mihi hodie dicendum soli fuisset, produxissim huc vobis Pipinos, Henricos, Ioannes, Philippos, Maximilianos, Carolos, quibus clarissimos de se triumphos Sueui, Saxones, Bauari, Dalmatae, Longobardi, Sclauis, Hunni, Angli, Lusitani, nec profecto inuiti obtulerunt. Adeo notum est Orbi vniuerso vinci eum Ducem non posse, aet semper vincere, qui belgarum viribus & animis ad victoriam contendit. Patiar hic latere Borlotium strenuissimum

mum belli Ducem, cuius nomen nemo
 audire sine horrore poterat, nemo ma-
 num experiri sine cladē. O Ducem supra
 Martem & Mortem! Ego vero te nun-
 quam prateribo, o maxima Belgarum
 Gloria, *BY VOIE*; te enim,
 etsi solum in hanc arenam produce-
 rem adhuc tamen Belgarum summam
 in armis gloriam esse plus satis de-
 clararem. Tu enim cum Bohemiarum Re-
 gis auctoritas expiraret, tua & tuo-
 rum Belgarum fortitudine spiritum illi
 reddidisti, & vindicata Maiestate restau-
 rasti. Tum Imperium cum sub Hæretico-
 rum armis collabasceret, tua & tuo-
 rum Belgarum manu erexisti. Planè nul-
 la erat illi salus, nisi è Belgio nostro te stre-
 nuissimum Ducem Matthias Imperator
 euocauisset, quem Hungari, postquam
 per dolum tredecim uulneribus confon-
 derunt, Incomparabilem appellauerunt.
 Tu etiam noster es Illustrissime Co-
 mes Henrice BERGII, cuius bellacem ani-
 mum & inuictum dexteræ robur depra-
 dicare non satis magnus Spinola po-
 test, horrent plusq; am satis quincun-
 que hostes. Et ut nostra tantum tempora re-
 spiciam Belga est Fortunatissimus Tilius,
 qui Serenissimi Bauariæ Ducis Maxi-
 miliani

miliani fortunam tot in Bohemia & Rheni
 Palatinatu victorijs illustrauit, belga est
 strenuissimus Verdugo, cuius anim^o audacia
 ipsa audacior ad Pragensem victoriam viam
 aperuit; cuius manus BVQVOII magnitu-
 dinem egregie propugnauit; cuius ardor
 nullum pro Cæsare aut Rege periculum vn-
 quam reformidauit. belga est generosissi-
 mus de Fontaine, cuius experientiam in ar-
 mis, & imperterritum ad omnia pericula
 animum cum Hostes timeant, tum Flandria
 suspicit, & suam ab eius manu securitatem
 amplexatur. belga est, quem etiam hic ho-
 noris causa nomino, fortissimus & pruden-
 tissimus Mauritius Nassouius Princeps Au-
 raicus, cuius victorias ac triumphos summâ
 cum laude posteritas commemorabit. Vti-
 nam tam egregius Mars belgicus pro Deo,
 proque Religione suorum armorum fulmè
 in veros hostes euibraret! Quamquam vi-
 dere sane Belgarum virtutem ac Gloriam,
 quam audire tantum præstaret. Putatote vos
 intueri. Quomodo quæritis? Belgas supra
 ossa cinerei que Saracenorum in Asia: Belgas
 per media Turcarum arma victores in Afri-
 ca: Belgas supra ipsum Militaris Gloriæ fa-
 stigium vbique in Euiopa. Erant illi VVal-
 lones nostri, qui in Bohemia altos triginta
 pedum Pracaditij muros sine vilo admini-
 culo scanderunt; & quorum in urbem adue-
 nien-

nientium intueri vultus nequaquam Cities potuerunt. Erant illi, qui Piscensium muros suis manibus, cum ad irruptionem parum tormentis esset actum, suffoderunt, vrbeque tandem sunt potiti; qui Pragensi prælio in prima acie constituti Ducibus Verdugo ac Hainin victoriæ palmam cæteris omnibus præripuerunt. Erant illi, qui inuictam antea Strigoniam in Hungaria validissimo insultu occupauerunt, & quorum vnus cum in supremo vrbs munimêto vexillum erectum conspexisset, eo per densissimam glandium ignitarum grandinem ascendit, gladio vexillum rescidit, Turcam quædam accurrentem glande plumbea traiecit, propriâ caput illi machæra amputauit, victor cum capite ad Excellentissimam Carolum Mansfeldium Cæsarei Exercitus Ducem Belgam etiam nostrum redijt. Ex hoc vno belga Belgas omnes metiamini. Nihil amplius dico. DIXI.

ORATIO VII.

HUNGARI MILITIS.

Quid Hungaria nostra sit, quid Hungarismus ignorare profecto videntur, quicumque de belli Gloria certare nobiscum contendunt. Quid igitur Hungaria nostra est? Hungaria Arx est, Clypeus est, murus est Christianæ Religionis, quam an-

nos